

To: [redacted]@rws.nl]
Cc: [redacted]@ gelderland.nl]
From: [redacted]
Sent: Thur 11/11/2021 2:03:21 PM
Subject: Re: FW: Arrest Veldhamster II ging binnen RWS ook al rond
Received: Thur 11/11/2021 2:03:33 PM

Mooi [redacted], ik ben benieuwd wat er uit jullie beraadslagingen komt en wellicht dat er iemand van het fauna-overleg van vanochtend de raster-vraag alsnog bij de provincie gaat neerleggen. Ik ga mij concentreren op de hamster in het Limburgse.

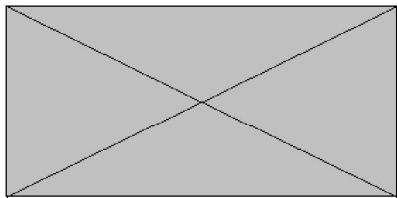
Vriendelijke groet,

[redacted]

Zoogdiervereniging

Ik werk op [redacted]
Toernooiveld 1 | 6525 ED Nijmegen
Postbus 6531 | 6503 GA Nijmegen
Mobiel: 06-[redacted] | Secretariaat: 024-[redacted]
E-mail: [redacted]@zoogdiervereniging.nl
Website: www.zoogdiervereniging.nl | Twitter: @zoogdierverenig

Volg het laatste nieuws over zoogdieren: <https://www.zoogdiervereniging.nl/nieuwsoverzicht>

Op do 11 nov. 2021 om 13:06 schreef [redacted]@rws.nl>:

Klopt, ik was wat kort door de bocht. We gaan het binnenkort eens intern RWS bespreken (juristen en ecologen) maar het is denk ik aan LNV en provincies om daar zelf ook een ei over te leggen. Voor RWS zal het vooral spelen in grote projecten waar we mogelijk negatieve effecten kunnen hebben.

Ik denk persoonlijk dat er wel discussie gaat komen over wat nu exact wel en niet onder "leefgebied" moet vallen. Als je parallellen trekt met vleermuizen je onderscheid gaat maken tussen essentiële foerageer/vliegverbindingen en incidentele. En daar dan ook de bijbehorende bescherming op plakt. Het vraagt in ieder geval veel meer ecologisch onderzoek om dat te bepalen.

Voor rasters lijkt me dat een goede casus om eens theoretisch uit te laten zoeken. Uiteindelijk blijft het natuurlijk wel een integrale belangenafweging. Op het ecoduct [redacted] over de A12 staat een hek tegen wilde zwijnen, maar wolven kunnen er denk ik makkelijk overheen en via pijpen in het raster kunnen dassen er ook langs. Volgens mij is dat juist een voorbeeld van goed maatwerk.

Groet, [redacted]

Van: [redacted]@zoogdiervereniging.nl>

Verzonden: donderdag 11 november 2021 12:13

Aan: [redacted]@rws.nl>

CC: [redacted]@ gelderland.nl>

Onderwerp: Re: FW: Arrest Veldhamster II ging binnen RWS ook al rond

Hallo [redacted]

Dank je en heeft [redacted] daar verder nog opmerkingen over? De paragrafen hieronder komen rechtstreeks uit het arrest. Ik kan nog niet overzien tot hoe ver, letterlijk, de uitspraak geldt. In

0000000316

het geval van de hamster lijkt het over het *algehele leefgebied* te gaan: dus alle akkers waar de soort in principe een burcht kan bouwen. Interessant om een proefproces te starten over bijvoorbeeld het plaatsen van rasters op een ecoduct. Daarmee wordt de ecologische functionaliteit van het leefgebied van bijvoorbeeld wolf aangetast. Dat mag niet zonder ontheffing.

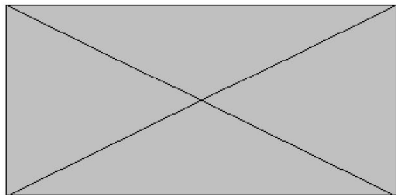
Vriendelijke groet,

Zoogdiervereniging

Ik werk op [redacted]
Toernooiveld 1 | 6525 ED Nijmegen
Postbus 6531 | 6503 GA Nijmegen
Mobiel: 06-[redacted] | Secretariaat: 024-[redacted]
E-mail: [redacted]@zoogdiervereniging.nl
Website: www.zoogdiervereniging.nl | Twitter: @zoogdierverenig

Volg het laatste nieuws over zoogdieren: <https://www.zoogdiervereniging.nl/nieuwsoverzicht>

Op do 11 nov. 2021 om 12:02 schreef [redacted]@rws.nl>:

T.k. wat uitleg van onze jurist [redacted]:-)

Groet, [redacted]

In de zaak van de Oostenrijkse veldhamster

<https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=habitatrichtlijn&docid=228043&pageIndex=0&doclang=NL&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=250706#ctx1> zijn vervolgvragen gesteld die nu worden beantwoord.

Arresten zijn zo snel lezend vergelijkbaar, nu gaat het over voortplantingsplaats en in het vorige arrest rustplaatsen. Hof geeft nu wel antwoord op de vraag over beschadigen en vernielen.

48 Wat vervolgens de context van artikel 12, lid 1, onder d), van de habitatrichtlijn betreft, blijkt uit de in punt 26 van het onderhavige arrest genoemde richtsnoeren van de Commissie dat beschadiging kan worden omschreven als de fysieke achteruitgang van een habitat, voortplantingsgebied of rustplaats, die – anders dan vernieling – geleidelijk kan verlopen en geleidelijk afbreuk kan doen aan de ecologische functionaliteit van de plaats in kwestie, zodat die achteruitgang niet onmiddellijk hoeft te leiden tot een verlies van functionaliteit maar de functionaliteit kwalitatief of kwantitatief zal aantasten en na verloop van tijd tot de volledige teloorgang ervan kan leiden.

51 Gelet op dit systeem van strikte bescherming moet worden geoordeeld dat de mate waarin de ecologische functionaliteit van de voortplantings- of rustplaats wordt aangetast – ongeacht of deze aantasting opzettelijk is – het beslissende criterium vormt om een onderscheid te maken tussen enerzijds een handeling die leidt tot beschadiging van die voortplantings- of rustplaats, en anderzijds een handeling die de vernieling ervan teweegbrengt.

52 Met name moet worden gewaarborgd dat de voortplantings- en rustplaatsen van een beschermde diersoort niet door menselijke activiteiten worden beschadigd of vernield, zodat zij de voorwaarden blijven scheppen die vervuld moeten zijn opdat die diersoort daar kan uitrusten of zich daar met succes kan voortplanten. Bij de beoordeling of dit het geval is, moet rekening worden gehouden met de ecologische vereisten van de diersoort waartoe het betrokken dier behoort, alsook met de situatie van de exemplaren van deze diersoort die de betreffende voortplantings- of rustplaats bewonen.

Het Hof (Tweede kamer) verklaart voor recht:

1) Artikel 12, lid 1, onder d), van richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna moet aldus worden uitgelegd dat het in deze bepaling gebezigde begrip „voortplantingsplaats” zich mede uitstrekt tot de directe omgeving van die plaats wanneer deze omgeving noodzakelijk blijkt te zijn om de beschermde diersoorten die worden vermeld in bijlage IV, onder a), bij die richtlijn, zoals de *Cricetus cricetus* (veldhamster), in staat te stellen zich met succes voort te planten.

2) Artikel 12, lid 1, onder d), van richtlijn 92/43 moet aldus worden uitgelegd dat de voortplantingsplaatsen van een beschermde diersoort moeten worden beschermd zolang dit noodzakelijk is om deze diersoort in staat te stellen zich met succes voort te planten, zodat deze bescherming zich tevens behoort uit te strekken tot voortplantingsplaatsen die niet meer worden bewoond, wanneer de kans voldoende groot is dat de betrokken diersoort naar die plaatsen zal terugkeren.

3) Artikel 12, lid 1, onder d), van richtlijn 92/43 moet aldus worden uitgelegd dat de in deze bepaling gebezigde begrippen „beschadiging” en „vernieling” zien op de geleidelijke vermindering van de ecologische functionaliteit van een voortplantings- of rustplaats van een beschermde diersoort respectievelijk op het volledige verlies van die functionaliteit, ongeacht of dergelijke aantastingen opzettelijk zijn.